

BIBLIOTECA ÎN TIMPURI DE PANDEMIE

Ivan PILCHIN,
redactor-șef

Dintre toate provocările globale ale prezentului, cele politice, economice, ecologice, sociale sau demografice, criza sanitară din ultimul an a cuprins, în proporții inimaginabile, țară după țară, practic toate continentele planetei. Efectele nefaste ale pandemiei de coronavirus au făcut vizibile, odată în plus, nu doar conexiunile firești și inevitabile dintre oameni, ci și fragilitatea interconectării umane. Dintr-o dată, indiferent de regiunea, statul sau orașul în care locuim, am realizat că înfruntăm aceeași problemă de importanță vitală pentru întreaga comunitate, că suntem atacați de același dușman invizibil și, totodată, aproape omniprezent.

Ne-am pomenit, brusc, asaltați de primejdia infectării cu o boală despre care nu știm aproape nimic. De multe ori, cu greu am rezistat acceselor de panică și dezorientare alarmantă, fiind, practic, nepregătiți atât pentru restricțiile care au urmat după anunțarea stării de urgență în domeniul sănătății publice, cât și pentru lockdown.

În cel mai bun caz, am citit cândva și câte ceva despre pandemiile trecutului din cărți de istorie sau de ficțiune, cele mai cunoscute exemple dintre care fiind romanele *Jurnal din anul ciumei* (1722) de Daniel Defoe, *Ciuma* (1947) de Albert Camus, *Dragostea în vremea holerei* (1985) de Gabriel García Márquez, *Eseu despre orbire* (1995) de José Saramago. Boala contagioasă ce cuprinde orașe, state sau o planetă întreagă este reprezentată în aceste cărți adesea drept o alegorie revelatoare care permite cititorului să privească lucrurile, societatea, viața omului și valorile sale dintr-un punct de vedere nou, detașat, deconspirând deșertăciunile existenței și condiția, în general, tragică a speciei umane.

Bunăoară, în *Decameronul* (1348-1351) de Giovanni Boccaccio găsim o descriere memorabilă (și atât de recunoscută în

condițiile actuale) a unui val epidemic de ciumă din anul 1348, care a nimicit două treimi din populația Florenței, a devastat nu doar Italia, ci și o bună parte a Europei:

„[Ciuma cea ucigătoare], prinzând a bântui cu câțiva ani mai înainte în părțile de răsărit, după ce curățise locul de mari mulțimi de oameni, călătorind din loc în loc fără să se oprească, ajunse a se lăți cumplit și către soare-apune. Împotriva ei se dovediră neputincioase și înțelepciunea, și prevederea omenească, mulțumită cărora orașul fusese curățat de toată spurcăciunea prin slujbași anume rânduiți cu asta; cei atinși de boală fură opriți de a pătrunde în el și așijderea se dădură o seamă de povețe întru păstrarea sănătății. (*Traducere de Eta Boeriu*)

Martorii acelor evenimente erau cuprinși de senzația unui apropiat sfârșit al lumii, al Apocalipsei, al Judecății de Apoi. Tot atunci, Francesco Petrarca scria unui prieten: „Anul o mie trei sute patruzeci și opt ne-a lăsat singuri și neputincioși”.

Oare ce putem, într-o singură frază, ca și Petrarca, scrie despre anul pandemic 2020? Cert este că aceeași confuzie și sentimentul general de neputință din perioada izolării obligatorii și cea a distanțării sociale ne-au cuprins și pe noi.

Perturbările în funcționarea instituțiilor publice care au urmat acestor procese s-au reflectat și în viața Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Reorientarea activității și comunicării cu utilizatorii spre mediul on-line a devenit o formă firească de compensare a distanțării fizice de spațiul bibliotecii. Interconectarea digitală globală prin platformele virtuale a constituit un răspuns recuperator la imposibilitatea de a comunica și a interacționa pe timpuri de pandemie. Demonstrând o uriașă calitate de a învăța din mers, dând dovadă de inventivitate, inovație perpetuă și flexibilitate creatoare, bibliotecarii, unii dintre primii în sfera serviciilor publice, au valorificat potențialul aproape inepuizabil al digitalizării vieții moderne prin proiecte de popularizare a lecturii, prin conferințe, traininguri, reviste digitale, transmisiuni on-line pe rețelele sociale, prin crearea conținuturilor audiovizuale accesibile în orice spațiu și la orice oră.

Capacitatea de reinventare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în condiții pandemice este un semn sănătos de rezistență și curaj, de imunitate spirituală și culturală care permite instituției infodocumentare, în continuare, să cultive inteligența, rațiunea și pasiunea (lucruri care nu sunt neapărat incompatibile), dorința de viață, de creație și de libertate prin cărți, prin cunoaștere și prin comunicare.